

Okružno pismo mreže Crkva i mir (Church & Peace) jesen 2012.

Dragi čitatelji, drage čitateljice,

novo okružno pismo vam donosi novosti iz mreže Church and Peace (Crkva i mir); novosti koje naglašavaju njezinu raznolikost.

Mjeseci nakon posljednjeg pisma su za Upravni odbor bili obilježeni susretom članova na Općoj skupštini Church and Peace u Bruxellesu i srodnom temom "Europska zajednica – nedovršen projekt pomirenja – do integracije zemalja bivše Jugoslavije". Veliko nam je veselje bilo susresti se u Bruxellesu s mnogim članovima naše mreže te raspravljati o ovoj temi u središtu europske politike. Iskoristili smo priliku što na licu mjesta imamo sugovornike kojima je to područje priraslo srcu i koji bi se u Europskom parlamentu potrudili promicati politiku koja pridonosi održivom miru. Obratili smo se ljudima koji bi nas mogli informirati o inicijativama u regiji i koje je zanimalo susresti se s ljudima iz naše mreže. Za dodatne informacije upućujem na izvješće Marie-Noëlle von der Recke o Skupštini 2012 . (vidi str. 2 i dalje).

Upravni odbor se intenzivno bavio pitanjem nasljednika/ce Marie Noelle von der Recke koja će početkom iduće godine, nakon dugogodišnjeg predanog djelovanja, napustiti svoje radno mjesto glavne tajnice Church and Peace. Pripreme smo iskoristili za izbor nasljednika/nasljednice te kako bi zastali i upitali članove gdje

Sadržaj:

Uvodna riječ	str. 1
Skupština 2012. i izbori	str. 2
Nova glavna tajnica	str. 4
Frankofona regionalna konferencija	str. 6
Kolokvij Jean Goss	str. 7
Izborna skupština Arke	str. 9
Jubilej članice „gewaltfrei handeln“	str. 10
Rasprava u Badenskoj pokrajinskoj sinodi	str. 11
Najava međunarodne konferencije	str. 13

sada stojimo i koji prioritet vidimo u budućnosti. Rezultat se mogao vidjeti nakon raspisivanja natječaja za radno mjesto. Zahvaljujemo svima koji su pridonijeli da su na natječaj odgovorili mnogi kompetentni kandidati. Raduje nas što smo u Davorki Lovreković našli glavnu tajnicu, koja unosi svoje bogato iskustvo i snažnu motivaciju za rad u mreži Church and Peace. Tko o njoj želi saznati nešto više, može to pročitati na stranici 4.

Srdačan pozdrav,

Antje Heides-Rothstein

Skupština Church and Peace 2012. bavila se pored godišnjih odredbi i aktualnim temama potaknuta samim mjestom održavanja, Bruxellesom.

*Martin Schuler predstavlja
financijski izvještaj 2011*

Članovi, koji su doputovali iz svih dijelova Europe i dio su mreže Church and Peace, od 27. do 29. travnja/aprila 2012. su sudjelovali na konferenciji i sastancima u kući susreta Notre Dame du Chant d'Oiseau . Dnevni red je bio: rasprava o izvješćima aktivnosti međunarodnog ureda i regija, traženje novog glavnog tajnika/tajnice, financijsko izvješće za 2011. i proračun za 2012. godinu te izbor novog Upravnog odbora. Hans Häselbarth, Brigitte Mesdag i Brian Tracy nisu bili na raspolaganju za iduće razdoblje Upravnog odbora. Mandati Antje Heider-Rottwilm, Brune Sägersera, Elisabeth Freise, Janne Postm, Iana Ringa i

Branke Srnec produljeni su za još tri godine. Po prvi put u Upravni odbor su izabrani Daniel Geiser-Oppliger i Laurens Thiessen van Esch.

Sadržajni dio počeo je okruglim stolom sa središnjom temom europske politike:

„Europska zajednica – nedovršen projekt pomirenja – do integracije zemalja bivše Jugoslavije“.

Već dugi niz godina Church and Peace komunicira s partnerima, odnosno članovima koji žive i djeluju u zemljama bivše Jugoslavije, a koji pokušavaju, unatoč ratnim ranama između etničkih grupa i religija, konkretnim društvenim angažmanom i treninzima u nenasilnoj obradi sukoba doprinijeti pomirenju. Church and Peace podupire rad pojedinih inicijativa i organizacija, razvoj međureligijske mreže te organizaciju međuetničkih i međureligijskih susreta/konferencija kroz stručno praćenje kao i razmjenu s inicijativama pomirenja, odnosno nenasilnog djelovanja za ljudska prava i mir u drugim regijama Europe.

Andreas Zumach, novinar iz Geneve, moderirao je poticajan razgovor među sudionicima okruglog stola:

- Tobias Heider, referent za sigurnosna i obrambena pitanja, Zeleni, Bruxelles
- Elizabeta Kitanović, zastupnica za ljudska prava pri Konferenciji europskih crkava (KEK) www.ceceurope.org
- Nikola Knežević, Centar za religijske znanosti, Novi Sad, Srbija, koordinator RECOM-Inicijative (www.zarekom.org/The-Coalition-for-RECOM.en.html) koja se bavi prikupljanjem činjenica o počinjenim zločinima i žrtvama ratnih zločina koji su se desili za vrijeme rata među bivšim državama Jugoslavije
- Snježana Kovačević, teologinja i mirovna radnica, Osijek, Hrvatska

Margrit Kruber-Arnold predstavlja izvještaj odbora za izbor prilikom izbora novog upravnog odbora

Za okruglim stolom je bilo jasno, kao i u radnim grupama nakon plenarnih izlaganja, kako su kompleksni i komplicirani politički procesi koji za krajnji cilj imaju integraciju Zapadnog Balkana u EU. Kako će ova duboko podijeljena društva naći put do izmirenja kada ne postoji ni duhovna ni politička elita koja bi ga ubrzala? Kako odluke EU-a utječu na situaciju u svakom od naroda i na narode međusobno, imajući posebno na umu provedbu standarda ljudskih prava?

Tobias Heider objasnio je na temelju primjera da postoje mnoga ranija, ali i aktualna neriješena pitanja kao i poteškoće mladih zastupnika u Europskom parlamentu, događanja koja su dovela do sukoba u 90-tim godinama te da ih treba ispravno posložiti. Po njegovu mišljenju odgovorni političari nisu spremni suočiti se s problemima u regiji.

Nikola Knežević je naglasio kako se nada da će pristup Srbije Europskoj uniji omogućiti njegovoj zemlji da prebrodi gospodarske poteškoće. Pristup bi mogao pozitivno utjecati na život normalnih ljudi te pridonijeti apsolutno nužnim strukturalnim promjenama kao što su demokratski mehanizmi, više transparentnosti u vladi i parlamentu, borba protiv korupcije. Nadalje je naveo nužne, premda teško ostvarive, zahtjeve za ulazak u EU (pravne reforme, eliminacija diskriminacije i drugih oblika povrede ljudskih prava), kao i zahtjeve koji su neprihvatljivi za srpsku vladu i narod (npr. priznanje neovisnosti Kosova).

Snježana Kovačević spomenula je skeptičnost jednog dijela njezine generacije prema ulasku Hrvatske u EU (ljudi srednje životne dobi koji su na svojoj koži osjetili rat). Ante Gotovina, ratni zločinac čije su uhićenje poticale mnoge zemlje Europske unije, je za mnoge Hrvate bio i ostao junak. Snježana također zaključuje da 66 % stanovništva zagovara ulazak u EU i da će se uz pomoć europskih pristupnih fondova već ostvariti niz projekata osobito na području obrazovanja. Mlada generacija, koja traži perspektivu za obrazovanje i zapošljavanje, jedva je dočekala pristup Europskoj uniji. Ratificiran ugovor treba biti potpisan u lipnju/junu 2013., tako da bi ulazak slijedio 1.7.2013. Sadašnja vlada Hrvatske, kao i ona Srbije stoji pred mnogim izazovima: gospodarski napredak i vladavina zakona u unutaršnjoj, ali i u vanjskoj politici.

U međuvremenu postoji znatan broj organizacija civilnog društva, koje se s velikom ustrajnošću zalažu za unutaršnju integraciju u svojim zemljama, u socijalnom području kao i suočavanju s prošlošću radi obrade uzroka i posljedica rata.

Snježana Kovačević je izvijestila kako je krajem 2011. osnovana 'Platforma 112' pod čijim krovom su se povezale različite organizacije s višegodišnjim iskustvom na području ljudskih prava, u mirovnim aktivnostima i zaštiti okoliša, kako bi se za vrijeme završne faze ulaska Hrvatske u EU posebno posvetila pozornost razvoju ljudskih prava i državnih zakona. Izrazila je žaljenje što je manjak novčanih sredstava pridonio tome da se organizacije civilnih društava manje bave temama vezanim za mirotvorstvo.

Podijska diskusija s Nikolom Kneževićem, Snježanom Kovačević, Andreasom Zumachom, Elizabetom Kitanović, Tobiasom Heiderom

Elizabeta Kitanović se zalagala za jasniji angažman Crkava, posebno za ljudska prava te da trebaju čvršće surađivati u predstojećim zadacima. Pomirenje treba vremena – to zapadni Europljani i predobro znaju iz svoje vlastite povijesti – i potrebno je na svim razinama imati ciljanu podršku svih snaga koje tome teže. Europa može opstati samo u pomirenoj etničkoj i religioznoj raznolikosti – visok zahtjev

za odgovorne političke nositelje odgovornosti kao i za one koji su ustrajno angažirani u radu na pomirenju među ljudima.

Ovdje se krije jasan zahtjev Crkvama, kako u državama članicama Europske unije, tako i onima koje su kandidati za pristup Uniji. I na kraju, ovo je ohrabrenje mreži Church and Peace koja prepoznaje kao svoj poziv okupljanje mirovne Crkve i organizacija koje su orijentirane kao mirovne Crkve bez obzira na granice ili bez izričitog političkog dopuštenja.

Od siječnja/januara 2013. Church and Peace ima glavnu tajnicu Davorku Lovreković. Ona se predstavlja:

U našoj kuhinji na zidu visi plakat na kojem unatoč mnogim selidbama već 25 godina piše: "Na stolu mira bit će kruh i pravednost."

Ova rečenica ističe ono što svojim radom i angažmanom želim postići. To je poziv govora na gori: zauzimati se za pravednost i mir, i kruh dijeliti. Mi smo već pozvani na ovo slavlje Božjeg naroda – i ne samo da smo čuli ovaj poziv, već smo ga i prihvatili te sudjelujemo svim snagama u pripremama svečanosti. U međuvremenu svako malo pojedinci ili grupe sjedaju uz stol, koji se na brzinu ili brižno prostire, kako bi kušali, kako bi se okrijepili ili osnažili druge, kako bi druge pozvali za stol. Možemo već sada tako živjeti kao da je slavlje počelo.

U Zagrebu sam rođena i s roditeljima otišla u azil 1966., tako da sam odrasla u Njemačkoj. Moja obitelj – čvrsto ukorijenjena u Katoličkoj crkvi – je uvijek

Davorka Lovreković

iznova mogla iskusiti što znači kao stranac biti pozvan za taj stol. Uz sve poteškoće života u tuđini, našla sam domovinu u zajednici, zajedništvu sa susjedima iz kojeg se razvilo prijateljstvo. Od roditelja sam naučila kako se konstruktivno nositi s neprijateljskim napadanjem i njihovo svjedočanstvo nenasilnog djelovanja, koje su vjerodostojno živjeli, duboko me oblikovalo.

1980. sam potpisala izjavu "živjeti bez naoružanja" kojom sam se obvezala da "sam spremna živjeti bez zaštite oružja". Zalagat ću se u svom društvu za to da svijet bude moguć bez oružja. Nisam željela ugrožavati druge – niti da se to dešava u moje ime. Sa 17 godina bila sam svjesna da će to postati moj angažman za cijeli život – i tražila sam ljude koji ovom zadatku prilaze na duge staze. Našla sam ih u Savezu pomirenja (Versöhnungsbund), oni ne kažu samo

NE, već i snažno DA životu, kulturi nenasilja, teologiji mira i pomirenja. Na godišnjim zasjedanjima pored i kroz rad njeguje se zajedništvo, koje uvijek iznova ohrabruje da se pojedinac "sam" kod kuće u svakodnevnom životu zauzima za nenasilan život.

Prilikom mog mirovnog staža u kršćanskoj zajednici u SAD-u (Kolonia Partners in Americus, Georgia), upoznala sam kvekere. Po povratku sam se preselila u Hamburg, jer se tu nalazila velika kvekerska zajednica. Postala sam kvekerica jer vjerujem da je u svakom čovjeku "ono nešto Božje". Sastajemo se u tihim pobožnostima da čujemo što nam Bog govori, kako bi se onda međusobno podržavali, da na Božji poziv odgovorimo svojim životom. Kao obitelj se radujemo preseljenju u Laufdorf i što ćemo sudjelovati u životu zajednice Laurentius konventa, doprinijeti njenom razvoju te ovdje s drugima kročiti zajedničkim putovima.

Ljudi se nikada kao danas nisu toliko zanimali za nenasilje. Kao nikada do sada ojačalo je shvaćanje kako je to smislen, održiv, razuman put rješavanja sukoba u svijetu. Crkve i crkvene zajednice su dale velik doprinos rastu te svijesti. Radujem se što ću s vama i dalje pozivati za stol mira i pravednosti, s radošću ga postavljati, tako da kruha bude za sve.

"Gdje leže korijeni u svijetu bez granica? Uzroci i posljedice razbuktane svijesti identiteta" bila je tema frankofone regionalne konferencije održane u Bruxellesu od 26. do 27. travnja/aprila 2012. u suradnji s članovima grupe "Izaći iz nasilja" (Sortir de la Violence). Philippe Gonzalez, sociolog, stručnjak za područja religije i medija te docent na sveučilištu Lausanne održao je dva predavanja o razumijevanju uzroka i mehanizama najaktualnijih društvenih fenomena. Hervé van Baren i Valentine de Beauvoir-Ursel su dali izvješće:

Philippe Gonzalez, sociolog religije

Breivik opravdava svoja strašna djela "kršćanstvo" mora voditi protiv islamske invazije, budući da ona u njegovim očima ugrožava zapadni identitet. U ovom sve više polazišnom pogledu za desne ekstremne ideologije, koji pervertira demokratsku debatu u umjerenim strankama, religija se promatra i kao strani agresor (islam) i kao zadnji obrambeni bedem (kršćanstvo). Philippe Gonzalez naglašava koliko ironije ima u zahtjevu da se prizna njihov identitet kao pripadnost kršćanstvu upravo od strane onih koji najšire odobravaju sekulariziranje našeg društva.

Ovakav crno-bijeli pogled koji pojednostavljuje i nije konzistentan govornik je odbio prihvatiti pozivajući se na neke biblijske tekstove, stvarno središte kršćanskog identiteta. Istaknuo je pri tom jedan njegov aspekt, a to je biti drugačiji. Biti kršćanin znači: "postati tamo stranac, gdje smo bili kod kuće".

Regionalna konferencija francuskog govornog područja Church and Peace se ove godine održala u Bruxellesu uz pomoć člana mreže, udruge "Izaći iz nasilja" (Sortir de la Violence). Ostvarili smo zamisao povezivanja godišnjeg seminara usavršavanja udruge sa zasjedanjem mreže Church and Peace. Tim povodom je kao referent pozvan renomirani sociolog religije Philippe Gonzalez, kako bi pojasnio svoje vizije suvremenog kršćanskog identiteta.

Kao polazište svog razmišljanja Gonzalez se poslužio primjerom napada Andersa Breivika u Oslu:

neminovnom borbom koju "kulturno

Sudionice zasjedanja pažljivo slušaju

U prvoj Petrovoj poslanici stoji da kako bismo ostali vjerni poruci, treba posjeći svoje korijene, otići u izgnanstvo, ne kako bismo se odvojili od svijeta, već da bismo se bolje vezali uz čovječanstvo čije je bogatstvo u različitostima.

Povijest gradnje babilonske kule nas uči još nešto: pokvarenost se sastoji u tome da se čovječanstvo stisne u okvire kolektiva koji ugrožava slobodu radi robovanja veličanstvenom projektu i na štetu ljudskog dostojanstva. Oba biblijska teksta su vrlo aktualna i trebala bi nam pomoći shvatiti smisao našeg kršćanskog angažmana u današnjem vremenu.

Thomas Peeters iz udruge Sortir de la Violence (Izaći iz nasilja) izvještava o rezultatima radne grupe

U tom kontekstu "Crkva ima odgovornost naviještati da svaki čovjek ima dostojanstvo prepoznati se kao sin ili kći Božja." U završnoj je riječi Philippe Gonzalez rekao: "Pozvani smo slijediti Isusa, Sina sa svojim posebnostima i u međusobnoj povezanosti. Tada riječ "biti kršćanin" dobiva svoje puno značenje."

Benoit i Ariane Thiran predstavljaju rad udruge Sortir de la Violence (Izaći iz nasilja)

Nakon predavanja Philipa Gonzaleza podijelili smo se u male grupe u kojima se razgovaralo o sljedećoj temi: Kako se odražava ovo viđenje našeg kršćanskog identiteta u konkretnim djelima i angažmanu, u našem životu? Na kraju plodnog dana jedan/dna predstavnik/ca iz svake grupe je predstavio/la rezultate rada malih grupa. Kao i uvijek, bogatstvo zajedničkog rada su činila vrlo raznolika mišljenja, različiti oblici angažmana i svjedočenja mnogobrojnih sudionika... drugim riječima: bogatstvo se sastojalo u raznolikosti.¹

¹ Predavanja Philipa Gonzaleza mogu se pronaći u skraćenoj verziji na njemačkom jeziku na web stranici Church and Peace.

Povodom 100.-tog rođendana Jeana Gossa, 8.-9. lipnja 2012. u Innsbrucku je održano predavanje na kojem se okupilo okruglo 100 ljudi kako bi se prisjetili, slavili i promišljali. Sažeto prenosimo dijelove članka Alfreda Boura², prijatelja Jeana Gossa, koji opisuje njegovu viziju – polazeći od iskustva obraćenja 1940. godine, večer prije nego se njegova četa predala i on stigao u zarobljeništvo u Njemačku.

U temelju Jeanovog prijelomnog iskustva njegova se vizija Krista podudara s vizijom čovjeka: za njega je Krist čovjek ljubav, on je ljubav koja je postala čovjekom. U svom jeziku sindikalista, rekao je puno prije Drugog vatikanskog koncila, ono za što je koncil kasnije našao prikladan izraz: "Stvarno se pojašnjava tajna čovjeka u tajni riječi koja je tijelom postala." (Gaudium et Spes br.22) Jean ovoj ljubavi daje točno značenje: ona je istina i pravednost. Ona je aktivna, dinamična, agresivna protiv zla i nepravde, nikada protiv ljudi, snaga Stvoritelja na svim razinama i otkupljenje, odnosno plaća za druge. Ovu ljubav Jean vidi ostvarenu i sasvim ispunjenu u Kristu.

Za Jeana prva stepenica nenasilja je ljubav prema bližnjem. Ona je prva dimenzija ljubavi, i ona je prva dimenzija čovjeka. Ljubav prema neprijatelju je druga stepenica. „Što smo mi kršćani u ovih 2000 godina drugačije učinili? Znamo samo pribrojati zločincu ono loše, ako je nužno, do njegovog uništenja? 'Kada te izazovu da napraviš tisuću koraka, ti napraviš dvije tisuće...' Što bi to značilo? Uništiti zlo dobrim!“ I Isus, kaže Jean, kao treća stepenica, ide još dalje: „Došao je kako bi nam sve dao, sve poklonio. Prvo na Veliki četvrtak, na dan svoje smrti, Isus nam povjerava jedinu tajnu Božjeg života. Povjerava nam treću dimenziju ljubavi, koja je također treća dimenzija ljudi. 'Nema veće ljubavi', kaže Isus, 'od one, kada svoj život darujemo za ljude koje volimo'.“ Zahtijeva takvu ljubav živjeti, da ne ostanemo sami i da tražimo pomoć od drugih. „Nošen ljubavlju za druge i od Boga, od onoga koji je sasvim drugačiji, cijeli svoj život je Jean na putu, kako bi sve više i više postajao oruđe mira. Pokazao nam je kako za svoje osobne promjene trebamo pomoć od drugih, i da je naša autentičnost usko povezana s onime što živimo osobno i u zajednici“, piše o njemu supruga Hildegard Goss-Mayr.

Postoji izraz koji je Jean stalno koristio: bezuvjetna pozornost prema ljudskoj osobi. Mistika je za Jeana bila sve, ali samo jedna mistika koja odmah postaje čovjekom. Dok otkriva Krista, otkriva ljude kao posebno biće stvaranja, sveto biće, stvoreno na sliku i priliku trojedinog Boga. Tako za Jeana po logičkom slijedu svaki čovjek postaje svet. On opravdava ovu čovjekovu svetost otkupom. Njegovo bezuvjetno poštovanje prema ljudskoj osobi je također solidni humanistički temelj, tako da ateist, agnostik i humanist bez daljnega mogu surađivati s njim. Postojalo je puno takvih u njegovom okruženju, budući da je dolazio iz društvenog okruženja siromašnih četvrti poslijeratnog Pariza. Ovaj humanistički temelj je osnova, kada mislimo na nenasilje, kakvu nam je Jean ostavio iza sebe.

² Cjeloviti članak se nalazi u izdanju NonViolenz.MIRoir, br.4, ljeto 2012., od str.1

Zajednica Arka Lanze del Vasto, dugogodišnji član mreže Church and Peace, je izabrala na svojoj glavnoj skupštini Margalidu Reus-Legland za svoju novu glavnu odgovornu. Marie-Noelle von der Recke izvještava:

Oko dvjesto 'angažiranih'³ sudionika zajednice Arke je došlo iz Latinske Amerike i cijele Europe u St-Antoine l'Abbaye na generalnu skupštinu koja se održava svakih sedam godina.

Vrijeme molitve, predavanja, razmjene informacija i radionice, sve je to dalo pečat ovom okupljanju tijekom kojeg se raspravljalo o organizaciji i procesima u zajednici nakon čega je izabrana nova glavna odgovorna/predsjednica.

Predavanja Frederica Rognona („Umijeće zajedničkog življenja“), Martina Arnolda („Snaga dobrote (nenasilje), potencijal za mlade naraštaje“) i Daniela Vignea („Arka, duhovna poruka za danas i sutra“)⁴ su uvela u intenzivne razgovore o životu u zajednici, nenasilju i duhovnosti.

Na završnom bogoslužju riječ su dobili bivši odgovorni/predsjednici Arke.

Jean-Baptiste Libouban, nekada hodočasnik Arke govori o usponima i padovima svoje službe. S lijeve strane nova odgovorna, Margalida Reus

Članovi udruge Arka izgovaraju zajedno tekst svog zavjeta

Palica Shantidase (ime Lanza del Vaste koje mu je dao Gandhi o.pr.), osnivača zajednice, išla je iz ruke u ruku kao štafetna palica. Od prethodnice Nichele Leboeuf sada će je preuzeti novoizabrana odgovorna/predsjednica Margalida Reus. Nakon bogoslužja slijedila je velika zabava, za koju Arka ima sasvim poseban 'recept'.

Za prosinac se planira okupljanje na kojem će se odlučiti tko će preuzeti vodstvo frankofonog dijela zajednice.

³ Od 2005. u Arci više nema razlike između vanjskih suradnika i saveznika (francuski: Compagnons et Aliés de L'Arche): danas se govori samo o 'angažiranima' u Arci („engages“ de l'Arche).

⁴ Arka planira objaviti sva predavanja.

Velikim ljetnim susretom, zadnjeg vikenda u kolovozu, udruga „Nenasilno djelovanje“ (do 31.12.2011: OeD Ekumenska služba šalomdiakoniat e.V.), član organizacije Church and Peace, proslavila je 20. rođendan. Ralf Becker izvještava:

Od osnutka 1992. godine Udruga je educirala više od 2700 sudionika i sudionica u 153 radionice i seminara, 33 osnovna treninga/edukacije (14-dnevni) i 10 naprednih treninga/izobrazbi (45-dnevni) kao i jednom treningu za trenere.

Na 20.-tu obljetnicu okupili su se, u zakladi Adam von Trott u Imshausenu kod Bebre, osnivači i osnivačice kao i mnogobrojni apsolvenci/ce treninga, suradnici i članovi Udruge. Susret je bio obilježen s jedne strane poštovanjem prema osnivačkom impulsu, a s druge strane prema živom razvijanju Udruge sve do promjene imena na taj jubilej.

Ljubinka Petrović-Ziemer

U kratkim izražajnim pozdravima Udruzi je čestitalo 20.-tu obljetnicu deset prijateljskih organizacija. Svečani govor Christofa Ziemera i Ljubinke Petrović-Ziemer dirnuo je sve prisutne.

Reinhard Voss, osnivač i prvi izvršni direktor OeD-a

Christof Ziemer, pastor u Dresdenskoj crkvi križa i vodeća osoba mirovnog pokreta u DDR-u, zahvalio se organizaciji 'Nenasilno djelovanje' za osobno i stručno praćenje dugogodišnjeg mirovnog rada na Balkanu.

Nakon izbivanja ratova u nekadašnjoj Jugoslaviji Christof Ziemer je u Sarajevu osnovao međureligijski Projekt ABRAHAM. U to vrijeme je upoznao svoju sadašnju suprugu Ljubinku, koja je dojmljivo pripovijedala o radu na pomirenju između sukobljenih religioznih i kulturnih grupa.

Za vrijeme proslave predstavljene su slavljeničke brošure na 24 strane kao i nova knjiga s tekstovima Herberta Froelicha. Oba izdanja se mogu nabaviti u uredu Udruge.

Evangelička pokrajinska crkva u Badenu je pokrenula proces rasprave na pitanje je li dovoljno govoriti o „preferencijalnoj opciji za nenasilje“, kako čini zadnji mirovni dokument Evangeličke crkve u Njemačkoj. Dokument služi kao osnova za sljedeću pokrajinsku sinodu u proljeće 2013. Martin Wirth (duhovnik u zajednici Kristova braća (Christusbruderschaft) u Selbitzu pojašnjava:

Muss S temom „prijestolje i oltar“ Crkva ima dugu i bolnu prošlost. Nakon „Konstantinovog preokreta“ od kada su zajednice postale državna crkva, na pitanja vjere su snažno utjecali interesi moći. Pa i crkve reformacije, koje su prve oslobodile prostor za proročku snagu Evanđelja – najzorniji primjer je Martin Lutherov protest ispred Parlamenta u Wormsu 1521. – nakon meteža, kaosa i seljačkih ratova su ponovno završile pod „zaštitom“ svjetovne moći. O vjeroispovjesti nije odlučivalo ono što je netko vjerovao, nego gdje je stanovao. („Cuius regio, eius religio“).

Politički interesi učvrstili su crkveni raskol. Jesu li to evangelici, koji su istupili iz „babilonskog ropstva“ i slavili posljednju večeru u obje prilike prema tekstu Martina Luthera, u „općem svećenstvu“, a ne više kao misnu žrtvu rimske kleričke crkve, neprimjetno zapali opet u konstantinsko ropstvo? Nakon Augsburškog sabora iselio je samo mali broj ljudi, a vjernici na tzv. „lijevom krilu“ reformacije su bili izloženi progonu i državnom pritisku. Pogotovo u njemačkim konzistorijalnim crkvama evangeličkih kneževih porodica se stopio pedagoški eros s državnim interesom održavanja reda do iluzije religioznog otkupiteljskog kršćanskog društva (societas christiana) Melanchthonovog tipa. Za proročko eshatološku stranu Evanđelja i njegovu snagu koja uvijek iznova obnavlja te za snagu etike govora na gori, u statičkom nesporazumu nauka o dvije vlasti uskoro je ostalo mjesta samo u intimi duše i privatnog.

Za javni prostor i red koji treba održati proročka snaga riječi Božje se mogla držati po strani na konzervativnoj liniji i pomoću teološke kategorije zakona do šizofrenije. Tek s katastrofama teološki legitimiranih svjetskih ratova 20. stoljeća počelo se na nov i kritičan način čitati članak 16 Confessio Augustane i u njemu „clausula petri“: „Ako se zapovijed vrhovništva ne može slijediti bez grijeha, treba više slušati Boga nego ljude!“ Poslušnost vlasti je dospjela u krizu i sve više se razmišlja samokritički, jesmo li ipak po svom mentalitetu zapeli u konstantinskom zarobljeništvu kao crkve koje rado uživaju u državnoj zaštiti i državnim povlasticama.

Ne bi li „s obzirom na iskustvo da u praksi vojna opcija, npr. u financijskom pogledu, uživa prednost, iz kršćanskog kuta gledanja trebalo ustati za nenasilje kao jedinu opciju?“ Nakon široke rasprave u bazi zemaljska sinoda u proljeće 2013. želi u regijama na nov način pozicionirati svoju mirovnu etiku.

Dokument rasprave opisuje put etike govora na gori u crkvi prvih stoljeća preko teološkog nauka o pravednom ratu od Augustina nadalje (s ciljem ograničavanja nasilja) do „pravednoga mira“. U 20. stoljeću su Mahatma Gandhi i Martin Luther

King govor na gori ponovno učinili djelotvornim kao nit vodilju za realno političko djelovanje.

Kao što teze diskusije pokazuju, koncept pravednog mira uključuje kako odustajanje od „nauka o pravednom ratu“, tako i široki mirovni pojam koji preuzima rezultate konciliarnog procesa. A u temelju su pritom biblijsko shvaćanje dara šaloma, spoznaje mirovnog istraživanja s perspektivom da se i politički prekine s prakticiranjem moći kao violencia (ozljede, obeščašćivanje, oskvrnuće) te uspostavi nenasilna i demokratski osnovana moć u smislu potestas (koja se veže uz pravo i može biti sankcionirana) (Ulrich Frey).

Teze sažeto citiraju Carla Friedricha von Weiszäckera: „Trebalo stalnim naporom postići dokidanje rata kao institucije“, i konstatiraju: „Rat se mora prezirati jednom zauvijek! On za kršćane ne smije biti jedna od opcija djelovanja. U nasljedovanju Isusa i prihvaćanja uputa govora na gori su nenasilne metode, ponuđene i razborite opcije djelovanja za kršćane u obrani ljudskih prava te svladavanju nepravde i tlačenja.“

Kao neodgodivo konkretiziranje navedeni su molitva i bogoslužje te crkveno mirovno svjedočanstvo na svim razinama, kao i daljnji razvoj nenasilnih mjera prevencije sukoba, mirovno istraživanje i zabrana izvoza oružja bez iznimaka. Zajedno sa svim pokrajinskim crkvama treba osnovati „Evangelički institut za mirovnu pedagogiju“, jer „mir se može i mora naučiti“.

Otkad su se zblžili Luteranski svjetski savez i Svjetska zajednica menonita u Stuttgartu 2010., gdje su jedni druge zamolili za oprost te obostrano pokrenuli dirljivo pomirenje, ponovno je zaživjela tema „crkva i država“. Povodom reformatorskog jubileja 2017., reformatorske crkve imaju povod u duhu kajanja razmišljati o „konstantinovskim zarobljenostima“. Čak i velike crkve Njemačke u zajednici Evangeličkih crkava u Europi (GEKE) sve jasnije otkrivaju sebe kao crkve u dijaspori, u svjetonazorno sve šarenijem društvu. Slobodne crkvene zajednice mogu samokritično govoriti o tendenciji bijega od svijeta u duhovne zaštićene niše. U zajedničkom razgovoru, koji se produbljuje, može se iznova otkriti i osnažiti kako se jaka tradicija služenja društvu (diakonia), tako i proročka snaga suprotstavljaju nasilju na temelju biblijske vizije pravednoga mira.

I sljedeća međunarodna konferencija Church and Peace, početkom lipnja 2013. u Selbitzu/Njemačka, ima kao temu tu napetost. Radujem se nastavku razgovora uz biblijsku molbu za darom Duha Svetoga: „I upravi korake naše na put mira!“ (Lk 1,79)

Međunarodna konferencija 30.05 – 02.06.2013.

Mjesto: Christusbruderschaft, Selbitz

Tema:

**Tražite najbolje za ovaj svijet –
proročki zadatak Crkve**

Daljnje informacije u međunarodnom
uredu Church and Peace i na web stranici
www.church-and-peace.org

Impressum

Church and Peace je europska mreža mirovnih Crkava, zajednica i redovničkih zajednica koje su orijentirane kao mirovne Crkve i mirovnih službi

Redakcija: međunarodni ured Church and Peace

Preveli: Gustav i Judit Raffai

Lektorirale i korigirale: Estera Sečen i Ana Raffai

Fotografije: Arhiv Church and Peace, gewaltfrei handeln e.V.

Međunarodni ured: Ringstraße 14, D - 35641 Schöffengrund,

Tel: +49 6445 5588, Fax: +49 6445 5070, IntlOffice@church-and-peace.org

www.church-and-peace.org

Dobrovoljni prilozi:

- EURO ÜBERWEISUNG / BANK TRANSFER / VIREMENT: Church and Peace e.V.,
- Kto-Nr: 7361 9602, Volksbank Mittelhessen, BLZ: 513 900 00
IBAN: DE6951390000073619602, BIC: VBMHDE5F
- Kto-Nr. 1014380015, Bank für Kirche und Diakonie KD-Bank, BLZ 350 601 90
IBAN: DE33350601901014380015, BIC: GENODED1DKD
- SCHWEIZ / SUISSE: CEC, 2608 Courtelary, Konto/compte : 30-38150-4,
BIC/SWIFT: RBAB CH 22240, IBAN: CH44 0624 0016 1072 4100 9
- CHEQUES EN EUROS à l'ordre de Church and Peace, CCP Nancy, 046651X036
RIB: 20041 01015 0466451X036 41, IBAN: FR93 2004 1010 1504 6645 1X03 641,
BIC: PSSTFRPPSTR
- Send STERLING CHEQUES made out to "Church and Peace" to Gerald Drewett,
20 The Drive, Hertford SG14 3DF